

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 2.

Fredagen den 11 januari 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11 och 4—5. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren.</p>
---	--	---	---	---

Sonja Kovalevski.

En kvinlig vetenskapsidkare.

»Det utmärkta arbetet innehåller upptäckten af ett nytt fall, vid hvilket man kan integrera differentialeqvationerna för rörelsen hos en fast kropp, som är fästad i en af sina punkter och rör sig uteslutande under tyngdkraftens inverkan. Förf. har icke nöjt sig med att sålunda tillägga ett resultat af det högsta intresse till dem, som Euler och Lagrange gifvit oss, utan utfört sin upptäckt till ett djupgående studium under användning af den moderna funktionsteoriens alla resurser. Egenskaperna hos funktioner med två oberoende variabler lemna den fullständiga lösningen under den mest precisa och eleganta form, och man har sålunda fått ett nytt och fängslande exempel på ett mekaniskt problem, i hvilket dessa transcendenta funktioners spela en roll, hvilkas tillämpningar hillills varit inskränkta till den rena analysen eller geometrien.»

Vi se eder redan, ärade läsarinor, med förvirrad uppsyn fråga er sjelfva:

»Men hvad är detta! Har Idun helt plötsligt förvandlats till en vetenskapligt höglärd tidskrift? Detta är ju hebreiska för vanliga dödlige.»

Ja väl, I han rätt! För det stora flertalet äfven bland bildade kvinnor och män torde ofvan anförda ord förefalla skäligen obegripliga. Så lyder emellertid den franska vetenskapsakademiens smick-

rande utlåtande öfver en qvinnas senaste vetenskapliga verk, en kvinna, hvilken sedan länge bundit rykte vid sitt namn och den svenska högskola, hvars prydnad hon utgör.

Vi taga för temligen afgjordt, att professor Sonja Kovalevski knappast var någon af våra läsarinor till namnet okänd, redan innan hon helt nyligen fäste allmän uppmärksamhet vid sig genom att förvärfva ett högt ansett vetenskapligt pris i en täffing inför en icke mindre högt ansedd areopag.

Det Bordinska priset utdelas nämligen af den lärdaste och mest oberoende samling af

vetenskapsmän i världen, den franska vetenskapsakademien, och mellan täflande, hvilkas namn äro fullständigt anonyma, tills sedeln brytes. För att erhålla det fordras ej blott det högsta mått af kunskap utan äfven själfständighet och originalitet i att lösa problem, hvarpå mäktiga intelligenser utan framgång försökt sig. För denna gång befans det arbete, som skulle belönas, så framstående, att akademien höjde beloppet från 3,000 till 5,000 francs, en utmärkelse hvars ideella värde naturligtvis är mångdubbelt högre än sjelfva den klingande metallen. Och entusiasmen steg ännu högre, då det blef bekant, att segraren var en kvinna, ett kön hvars anlag hittills ansetts temligen främmande för den abstrakta tankeskärpan, den matematiska vetenskapen. Vår egen entusiasm har rätt att vara lifvigare än hvarje annat folks, derföre att hon tillhör vår hufvudstads högskola och hos oss intagit sin första officiella lärda ställning. Idun har ock i dag trott sig bereda sina läsarinor ett nöje genom att i sitt porträttgalleri införlifva hennes bild.

Den årssammankomst den 27 december, hvarvid fru Kovalevski, som rest till Paris, mottog priset, omtalas i de franska tidningarne med särskild hänförelse. Bland de närvarande sågos verldsstadens alla vetenskapliga celebriteter: grefve Lesseps, Pasteur, Jules Simon o. s. v. Ordföranden framhöll pristarinnans ej blott »djupa och grundliga kunskaper», utan äfven »stora uppfinningsförmåga» samt den sällsynta företeelsen af en qvinnas mästerskap i matematik. Efter talet genljöd salen af

Sonja Kovalevski.

applåder och lyckönskades hon af de sarskilda akademisterna.

* * *

Fru Kovalevskis lefnadshistoria är visserligen ej lång eller uppfylld af märkliga öden; den är dock egnad att väcka ett synnerligt intresse som ett lysande vittnesbörd om, hvarthän ett varmt vetenskapligt intresse, djupgående forskning och okuflig energi kunna föra en qvinna, trots allt motbäll af sekelgammal fördom.

Sonja Kovalevska är född i december 1853 i Moskva af en förnäm magnatslägt, hvars berömdaste namn är den ungerske konungen Mathias Corvinus, en bland fjortonhundra-talets kultur- och lärdomsljus. Hennes fader var general och chef för det ryska artilleriet, och hennes moder dotterdotter till den celebre astronomen Schubert. Med sådana omgifningar och matematiskt-tekniska anlag att brås på erinrar hennes barndom i viss mån om Blaise Pascals. Samma förunderliga vetgirighet och brådmogenhet, samma bekymmer hos föräldrarna för en håg, som icke föreföll qvinlig. Sedan hon lemnat långt bakom sig en medtäflande gosse-studiekamrat, erhöi hon sin slutliga frihet att egna sig åt vetenskapen genom följande händelse.

En släkting, äfven han hög artilleriofficer, som gästade fädernegodset, hade lemnat en af sina böcker i fysik i flickans händer. Han fick bref från henne i Petersburg, att hon derborta på landet på egen hand lärt sig bokens innehåll och löst alla dess problem. Det var omöjligt, ty dertill kräfdes kunskaper, som flickan icke kunde ega, men då han undersökta saken, befunnos hennes försäkringar riktiga; hon hade på egen hand uppfunnit trigonometrien.

Nu föllö alla betänkligheter; barnets första lärda undervisning meddelades i Petersburg. Derifrån begaf hon sig 1869 till universitetet i Heidelberg, sedan hon vid femton års ålder gift sig med den nästan lika unge och inom sitt fack likaledes framstående paleontologen Kovalevski. Fortsatte 1871—74 i Berlin sin utbildning under världens störste nu lefvande matematiker Weierstrass och blef sistnämnda år, tjuuguett år gammal, filosofie doktor vid ett annat matematiskt högsäte Göttingen.

Fru Kovalevski har umgåtts i Europas lärdate och förnämaste kretsar — bland annat med sin man vistats en längre tid i Darwins hus — och har den omfattande bildning, som hör från föreningen af sällspord begåfning och det yppersta umgänge. Hennes make, med hvilken hon eger en liten dotter, afled 1883.

Våren 1884 efter sin makes hastiga frånfälle kallades fru Kovalevski till Stockholm att hålla enskilda föreläsningar i matematik. Prof. Mittag-Leffler anskaffade medel till en professur i högre matematisk analys, och i juni samma år fästes hon vid det unga universitet, hvars vetenskapliga verksamhet hon nyss hedrat.

Fru Kovalevski har riktat den vetenskapliga forskningen med en mängd snillrika och mycket uppmärksammade arbeten inom sitt fack, arbeten hvilkas lärda titlar vi ej ens anse nödigt här uppräknas, då de dock skulle förbli obegripliga för de flesta af våra läsarinor.

Jag vill ej i toner binda.

*Jag vill ej i toner binda,
hur du är mig gränslöst kär;
jag vill ej i fraser linda
de känslor för dig jag bär.*

*Ty känslorna fjärln likna
med vinge af skimrande stoft,
och känslorna rosor likna
med dårande fager doft.*

*Och vill du en fjärl fånga,
strax rubbar du vingens stoft;
och har du en ros dig brutit,
snart flyktar dess bästa doft...*

*Men när du i sorger gråter,
då vill jag sjunga för dig;
och när dig all verld förlåter,
kom, göm då ditt hufvud hos mig.*

*Och jag för din sorg vill sjunga
den skönaste vaggsång då,
och då kan du gråta, du unga,
— din panna kysser jag då...*

Birger Mörner.

I kras.

Skymningsstämning
af Julia Klingström.

Belönad med 3:dje pris vid Iduns 4:de pristäfling.

I den beqväma och hemtrefliga salongen brann just en munter brasa, som kom rummets båda invånare att tycka, det hösten ändå eger sitt stora behag. Eldskenet återkastades af den blänka kaffeservisen, som stod der på ett litet bord i närheten af den unga frun och gjorde sitt till för att framkalla en lugn och förtrolig stämning.

De hade nyss intagit sitt kaffe på tu man hand, derefter hållit litet glädtigt skymningsprat och låtit skämtet flyga hit och dit.

Hvilka angenäma pratstunder hade de ej nu haft en tid!

Båda voro de unga, glada och qvicka, båda njöto af detta slags tornering, i hvilken ingendera kunde öfvervinna den andra. Om än den ene för ett ögonblick kände sig slagen, fick han dock raskt, gudarne vet hvarifrån, fast i ett träffande svar, som försatte dem i muntraste sinnestämning.

Alltid var det dock ej endast skämtsamma infällen de utbytte, ibland kunde samtale flyta lugnt och allvarligt om viktiga frågor, som djupt intresserade dem begge. De kände sig då än närmare beslägtade, kände sig vara barn af den nya tiden, som de älskade med alla dess stora spörsmål. Men nu — alltsom brasan sjönk ned, afstannade samtale.

Endast ett ord föll då och då. Kanske kände de instinktmässigt att, en fara sväfvade öfver deras hufvuden, kanske tänkte de på, att denna sköna tid skulle snart vara förbi;

måhända vore denna stund den sista de egde gemensam!

Hur hade hon icke fruktat stufsonens hemkomst från den långa resan, fruktat hans förebräelser, om och ej i ord uttalade, öfver att hon intagit hans moders plats i hemmet... Men den unge mannen mindes ej mycket sin länge sedan affidna moder, och han hade under sina ferier alltid tyckt hemmet vara det kallaste och dystaste hus på jorden. Nu fann han det helt annorlunda: den unga qvinnan hade stämplat hela sin omgifning med ljus och trefnad, och hur tilldragande var hon ej i sig sjelf! Han fattade så väl sin faders önskan att i sitt hem omplantera denna skära ros. Som han stod och såg på henne, der hon satt, öfvergjuten af det glödande skenet från brasan, kom det öfver honom en plötslig lust att taga den smärta gestalten på sina armar och föra henne bort till sin egen nya, tomma boning.

Hon kände hans magnetiska blick och domnade under den. »Spela litet!» sade hon nästan med ansträngning, dels för att säga något, dels i obestämdt hopp att förlänga dessa sista smärtsamt lyckliga ögonblick. Utan att svara satte han sig till pianot. Der borta var så dunkelt, att hon nått och jemt kunde urskilja konturen af hans hufvud.

»Den, som finge stål bakom honom, finge smeka hans hår» steg det upp inom henne. »Om jag vore hans mor, eller syster, ... är jag det ej! — Kanske — men utan någonders rättigheter. — Att blott en enda gång,» ljöd rösten ännu, »få föra handen genom det mjuka håret, ned öfver den vackra nacken!» — »Nå då, sådana infall!»

Hon satte sig hastigt tillrätta i stolen och svepte, liksom till skydd mot frestelsen, in händerna i klädningens draperier.

Arvid hade börjat spela, sakta och osäkert. Tonerna kommo först liksom tvekande, en och annan, derefter vaknade så småningom allt flere upp, höjde och sänkte sig, dröjde, sprungo om hvarandra, tills den spelande tycktes ha samlat och mönstrat alla sina trupper.

Hervor slöt ögonen och lyssnade. Än kommo tonerna liksom i slutna kolonn, fast och bestämdt, än skingrade de sig till en samling enstaka ströfvare; de blefvo lättare och gladare och förvandlade sig slutligen i hennes fantasi till elfvor och genier i lätta ringar. Hon såg alltsammans i ljusa, skimrande bilder, hvarje ton sammansmälte med en färg...

Ur detta kaos af toner bryter plötsligt en liten bit af en folkvisa, som höjer sig likt en menniskoröst ur det trolska virrvarret. Snart dör den bort i en suck, men efterföljes af en annan och ännu en annan melodi. »Så synd att han inte spelar något till slut — det fins dock ingen, hvars musik jag så gerna lyssnar till; pianot ljuder så annorlunda under hans händer, så vekt och innerligt och ändå utan pjunk. Hör nu blott dessa toner, hur på en gång friskt och smekande de brusa och välla!»

För henne förvandlas hvilstolen till en båt, som sakta föres framåt, förbi susande alar; vattnet klappar och squalpar mot dess sidor. Hon tycker sig förnimma den lekande sommarvinden öfver sitt anlete och den manlige ynglingens berusande närhet. Hon drömmer: »Hur ljuft att glida framåt, lutad mot din arm, hur fast och kraftigt den stöder. — Älskade!» —

Med ens försvann drömmen, Hervor slog upp ögonen. Det var mörkt i rummet, musiken hade tystnat. Hennes hjerta bultade våldsamt, och hon strök sig med handen öfver pannan.

»Detta utrop, var det verkligt eller äfven det en dröm!» frågade hon sig i orolig förvirring. »Jag, olyckliga, som icke får drömma! Inte så. Inte om honom. Åh, hvad skall han väl trol?»

»Tack för musiken», sade hon hastigt med främmande röst och tillade så likgiltigt hon kunde, »nu tror jag att det är tid att tända ljus».

Hon reste sig, men darrade, så att hon knappt förmådde tända lampan. Kupa och glas klirrade i hennes händer.

Arvid hade längesedan vändt sig om på stolen och betraktade oafvänt sin unga stjuvmor. Hon viste det, oaktadt hon ej lyft upp sin blick.

Då hon var färdig med lampan, steg han upp och gick med några lätta steg fram till henne — redan kände hon hans andedrägt, så nära stod han.

Något måste ske.

Hon bet samman tänderna af ansträngning att beherska sig, slog derpå upp ögonen och mötte hans forskande, varma ögonkast med en lugn, afvisande blick. —

Den unge mannens drag liksom stelnade; och blek, vände han sig hastigt om och gick mot dörren till tamburen. »Jag har ett ärendet till ... till posten», stammade han, »farväl!»

Hennes »farväl» kom ej fram öfver läpparne, men hon stod ännu upprätt, tills hon af ljudet i dörren hörde, att han gått. Då stal sig en iskyla öfver henne, det svartnade för hennes ögon, och hon sjönk med en snyftning ned i den stol, der hon nyss drömt så skönt.

»I kras! — Förbi! —

O, min Gud! Jag måste ju.»

En modern kvinnosjukdom.

Det är riktigt sorgligt vanligt, nu för tiden, att folk och i synnerhet fruntimmer ha ondt i armarne. Det kan synas vara en ganska oskyldig åkomma, som det ej är värdt att spilla många ord på, men för den, som själf provvat på, förefaller det allt annat än afundsvärdt. I allmänhet äro väl de direkta plågorna ganska oskyldiga — nhuru det finnes fall af den förfärligaste och mest outhärdliga nervvärk — men blotta oförmågan att arbeta med händerna är en pröfning. Man vill skriva, — efter några rader en plågsam trötthet i armen, förloradt herravälde öfver handen, som far bit och dit öfver papperet utan styrsel. Man vill sy, — några styngn och armen kännes som en klamp, till hvilkens lyftande fordras riktig viljekraft. Man vill vispa till en smet, — och kakan hotar att aldrig nå sin fullbordan, om ej någon barmhertig människa kommer en till hjälp.

Men hvaraf kommer då detta onda?

Vanligen är det följden af ofta upprepade öfveranstängningar, vid hvilkas betydelse man ej fäst tillräcklig vikt. Det är i synnerhet sådana, som långa tider träget brukat sina armar och händer till ett och samma arbete, som drabbas af sjukdomen; de enformigt återkommande rörelserna fresta ständigt på samma muskler, och, om då dessa ej äro mycket starka, blifva de förr eller senare öfveranstängda. Pianospelarne och i synnerhet de qvinliga äro mycket ofta utsatta för följderna af sitt oförnuftiga sätt att drifva de musikaliska studierna. De låta fingrarne löpa öfver tangenterna en, kanske två timmar i sträck; en tid går allt

bra, men så infinner sig en liten trötthet i den ena eller den andra armen. Det betyder så litet, här gäller blott att komma fort framåt och så fortsättes öfvan det och öfvan det lika ursinnigt som förut utan att någon notis tages om de stackars protesterande armarne, som från att vara en *liten smula* bli *mycket* trötta; och en vacker dag säger allt arbete sig sjelft nej, och der sitter nu den förhoppningsfulla unga artistkandidaten med nedslaget mod och sina afsigkomna armar, som till intet duga. Det onda går väl i de flesta fall att bota genom massage och förnuftig gymnastik, men det drar tid och pengar, och är det långt gånget, kan det dröja mycket länge om innan armarne — om de ens någonsin göra det återvinna — sin forna styrka.

En annan art af samma sjukdom är den väl bekanta, ehuru icke synnerligen välkända, skrivarvsjukan.

Fruntimmer, som en längre tid uteslutande sysselsätta sig med ett och samma handarbete — t. ex. virkning, som är särskildt ansträngande — angripas allt emellanåt, om ock i de flesta fall lindrigt, af detta samma onda, hvars olika arter man med ett gemensamt namn kallat yrkesnevros.

Men huru förebygga faran? Icke kan man af fruktan för att möjligen få armarne förstörda upphöra med sina sysselsättningar, af hvilka man kanske rent af måste lefva, såsom fallet ofta är med en mängd piano-, kontors- och telefonfröknar, hvilkas senares armar emellanåt angripas af sjukdomen till följd af den enformiga rörelsen vid det oupphörliga lyftandet af luren.

Nej, detta är ju omöjligt. Man är ju tvungen att arbeta, och valet af arbete står en ej alltid fritt. Men något kan likväl göras.

För att förebygga detta onda bör man sträfva att stärka de muskler, som vid arbetet tagas i anspråk, och detta sker bäst genom gymnastik, som ju stärker hela ens fysik och i sammanhang dermed kommer armarne till godo. Men de, som icke hafva tid och tillfälle till en ordnad gymnastik, böra söka att genom fysiskt arbete af allehanda slag omväxla med och afbryta den genom sin enformighet skadliga hufvudsysselsättningen. Och den, som ej anser sina fina händer för ömtåliga att ta till yxan i vedboden och sopborsten för salsgolfvet, skall ej ångra det utan snart finna, att dessa simpla verktyg jemte en mängd andra sådana som krattor, hammare och mortelstötter m. m. äro helsans och ett friskt lynnes bästa vänner.

Men det är en sak till, som jag skulle vilja påpeka, och det var egentligen för den skull jag tog till pennan, fast det kommer litet post skriptum, som ju är fruntimmers sed.

Då fråga blir om en kraftig och sund fysik, spelar människans klädedrägt en stor och aldrig tillräckligt beaktad roll. Och denna viktiga omständighet ignoreras i allmänhet allt för mycket af fruntimmerna; alla gamla historier om snörlif, krinoliner och stylvor under fötterna lära oss, att qvinnan tar mindre hänsyn till det helsosamma än till det sköna. Men det sköna är liktydigt med det moderna, och modet, hur oskönt och skadligt det än utvecklar sig, ju är alltid vackert och efterföljansvärdt.

Ja — så *har* det varit, men lyckligtvis har en annan friskare vind börjat blåsa, som fört med sig sundare och friskare åsigt. Modets slafvinnor äro ej så talrika som förr, och många, som suckat under dess olika tortyrredskap, ha haft kraft att bryta fjättrarne. Så länge qvinnan är qvinna, kommer väl alltid modet att fortleva, men att dess roll som tyrann är utspelt kan man ha grundad förhoppning om, då qvinnan börjar bli medveten om, att *hon* ej är

till för modet, utan *modet* är till för henne, att *hon* skall beherska modet och ej tvärtom.

Modet är särdeles nyckfullt och befäller den ena dagen ett, den andra ett annat. Men har det lyckats finna på något riktigt galet, som de stackars slafvinnorna måste uppoffra duktigt med tid eller pengar för att efterkomma, så känner det sig helt skadeglåd, och då kan det hända att den förändring, som var ämnad för några veckor, får gälla flere år.

Nu har det i några år varit modets allt besegrande vilja, att fruntimmerna skola ha sina armar instuckna i så trånga fodral, att det är en fysisk omöjlighet att kunna sträcka dem rakt upp öfver hufvudet. Nå, om detta vore den enda olägenheten, så vore derom ej mycket att säga. Men då armarne äro snäfva måste armhålen vara trånga, och, att så är, kan hvar och en lätt öfvertyga sig om, som vill föra den ena armen i riktning mot den andras axel; insidans muskel drar sig då tillsammans och vill i samma mån svälla ut, men stöter snart på ett oöfvervinneligt hinder i form af en tjock söm. Är det en riktigt finfin klädning, så kan man få se ringar på axel och arm, åstadkomna genom trycket.

Att detta hämmande af musklernas fria rörelser måste vara ytterst skadligt, inses nog vid en smula eftertanke.

Ej nog med att musklernas utveckling hindras, utan blodcirkulationen och lymfströmningen, som ju äro af sådan vikt, försvårat i högsta grad; en så misshandlad lem kan ej bibehålla sin ursprungliga sundhet.

Derföre gymnastik, masage och allehanda läkemedel — bort med de snäfva armarne!

Vida, tillräckliga armar, som tillåta hvilka rörelser som helst, se der *första* vilkoret för ett par friska, duktiga armar.

Marta.

Permar

till

IDUN

för årgången 1888

— treffiga och billiga — tillhandahållas hos redaktionen. Requisitionerna böra dock vara inkomna innan januari månads utgång. Priset är

endast 1 krona,

som jemte portot uttages medels efterkraf.

Redaktionen.

Om vidskepelse och skrock,

om tisdagar och fredagar, om tretton vid bordet och afvigvända plagg, om skurmadamer, fyrväplingar och hundtjut.

En föreläsning för damerna

af Dolly Roon.

Quina nådigaste damer!

Jag vädjar härmed till edert samvete och till edert förstånd!

Rysen ej för denna inledning, ty jag skall alldeles ej vara indiskret, nej snarare tvärtom. Samlen nu allt edert lugn och skärpen eder tankeförmåga samt svaren mig uppriktigt, efter mogen öfverläggning. Äro vidskepelse och skrock förenliga med vårt upplysta tidehvarfs åsigt? Svaret dröjer.

Men se, nu börjar en fågelqvitter liknande kör: »Äro vi skrockfulla, visst inte; huru kan ni då tro detta? Måhända under mormors eller farfarsfars tid, men nu, hvilken idé, vi äro alldeles ej vidskepliga! Usch! Fy! En sådan förmodan!» o. s. v. i oändlighet. Ja, bevars mina nådiga damer, men I fån verkligen ursäkta, att ännu är jag ännu ej öfvertygad, ty, t. ex. ni, min fru, som jag hör så energiskt protestera, hvareföre ville ni ej tillåta er man att antråda en resa här om dagen, och hvarför smekte ni honom och koketterade så länge med honom, att han, stackars offer, alldeles hufvudyr, gaf efter för edra förföriska konstner och uppsköt sin resa till dagen derpå? »Jag ville ej, att han skulle resa en fredag,» svarar ni något motvilligt.

Se der var skälet. Får jag hemställa till eder, opartiska damer, om detta ej var skrock af gedignaste art?

Och hvarför i all världen, min nådiga, fick ni så brådtom att bjuda kammarherre D. till middag annandag jul? Eljes är ni ej så synnerligen angelägen om hans sällskap, ty ni har ju på ert charmant uppriktiga sätt en gång förklarar honom vara »hidöst långträdig.» Och ändå var det med en lättnadens suck ni hörde, att han antagit er bjudning!

Hvadan kommer detta sig?

»Eljes hade vi ju suttit tretton personer till bordet», säger ni urskuldande.

Är detta ej vidskepelse, eller under hvilken rubrik kan det sättas?

Ni blir förtretad på mig och förklarar, att, om ni än ej vill låta er man antråda en resa om fredagen, och om det än strider mot edra orubbliga principer att hafva ett antal af tretton personer vid ert bord, så kan detta alldeles inte bevisa att ni är skrockfull; nej annat är det när människor anse tisdagen vara olycksbringande och dessutom fästa afseende vid Tykobrahedagar, omkullstjälpta saltkar och mera dylikt. Se, sådant är löjligt och kan anses vara skrock, riktigt förhatligt skrock. Men har någon varit utsatt för de malheur och chikaner, för hvilka ni råkat ut, då ni handlat emot edra ofvannämnda principer, skulle denne alldeles ej förundra sig öfver er antipati!

Ja, min nådiga, jag böjer mig för er öfverlägsna och träffande logik, men . . .

I dag, då ni kom ned till frukosten, observerade jag, att er venstra silkesstrumpa, couleur »nyphe éffarouchée», var afvig vänd. Hvad månede detta betyda, ty att detta toalettfel ej passerade obemärkt af er, derom är jag öfvertygad; men jag har hört sägas, att somliga vidskepliga personer, när de om morgonen få något plagg afvig påsatt, af fruktan för olycka, ej våga vända det rätt under hela den dagen, utan få med tålmod foga sig uti att nyttja det afvigvänt. Eh bien madame! Ni tiger? Och ni vet väl: den, som tiger samtycker.

Nej, jag vill inte plåga er längre, min nådiga, ty jag har nu hunnit till den fasta öfvertygelse att ni och många andra, trots edra protester, äro skrockfulla; det kunnen I ju måhända inte rå för, då denna öfvertro möjligen kan vara från ofvannämnda mormor eller farfarsfar. Men försöken åtminstone att hos edra barn, vänner, fästmän, syskon o. s. v. implanta ett sundt och nyttigt förakt för allt hvad skrock och vidskepelse heter, ty härigenom skolen I bespara dem många oangenäma och bittra stunder.

Tillåten mig, mina damer, att här i all korthet anföra några exempel på, huruledes skrock uti en viss grad kan ödelägga förhoppningsfulla existenser, och huru det äfven kan tillstålla mångahanda förtretligheter.

Jag känner en ung dam och en dito herre;

nåja, för resten äro de nu mera ej längre så unga. »De syntes riktigt godt om hinanden» som danskarne säga, och voro alldeles som skapade för hvarandra. En gång, då den unge mannen efter att hafva iklädt sig sin eleganta bonjour begaf sig på väg till den skönsas hem för att efterhöra, om hon ville samtycka till att göra honom till den lyckligaste bland alla dödliga, mötte han i sin trappa — skurmadamen med en sepskyffel i handen. Nu hade hans snälla mamma lärt honom, att ett sådant möte betydde olycka, och med ett mildt, undergifvet småleende på sina bleka läppar gick han tillbaka till sina rum, hängde in sin bonjour, och härmed vardt vidskepelsens makt större än kärlekens, och ogifta gå ännu dessa båda, som voro liksom skapade för hvarandra!

Är detta ej ett slående exempel?

Ni skakar blott på hufvudet. Nå, vi gå väl vidare i texten.

Det var en ung dam, som led af rheumatism i sina armar. Fick höra, att hon skulle finna bot, om hon, midsommarsafton, just som solen gick ned, doppade sig tre gånger i hafvet och sedan låto de härliga, purpurskimrande solstrålarne med sina glödande kyssar åter bringa värme uti hennes marmorhvita lemmar. (Betydde på prosa, att hon ej skulle begagna badlakan den qvällen.) Allt detta gjorde hon till punkt och pricka — och nu begagnar hon hvarje sommar gyttejbaden i Ronneby.

Ännu ett par exempel!

Att finna fyrväplingar betyder ju lycka, men jag blef sjelf en gång på ett grymt sätt tagen ur denna antika villfarelse, ty då jag en dag, efter att hafva funnit ej mindre än 27 dylika lyckoblad, först slog sönder en dyrbar japanesisk skål och sedermera föll utför en trappa och dervid illa vrickade min venstra fot, må man ursäkta att min tro blef något rubbad.

En gång var jag på besök hos några vänner på landet. Vid min ankomst fann jag familjens vanligen så glada lynne mycket nedstämt. Omöjligt att utleta orsaken; slutligen fick jag ändå del i hemligheten! Jiffy, fruns bortskämda astmatiska mops, hade de sista nätterna gått ned vid dammen i trädgården och tjutit oafbrutet uti flera timmar, och det vela ju alla, att när en hund tjuter så der utan plausibelt skäl, så betyder det dödsfall inom familjen.

Böner, föreställningar, skämt, ingenting hjälpte, lynnet var och förblef på nollpunkten.

Precis kl. 11 började den älskliga Jeffy sin sedvanliga konsert. Jag smög mig ut, för att om möjligt upptäcka, hvad som förorsakade dessa hjerteskrående tjut, och mycket riktigt, der satt det rara lilla djuret och tjöt ursinnigt på månens återspeglning i vattenytan. Att taga min vän Jiffy i den tjocka nacken och färpassa honom ut till månen var ett ögonblicks verk; sedan dess återkom mina vänners goda lynne, och Jiffys konsertmani vardt kurerad.

Jag skulle kunna anföra många flera exempel, men jag vill ej uttrötta mina måhända då blifvande onådiga damer, dock kan jag ej underlåta en varning mot för stark tro till alla de spådomar, som man nyårsafton och andra bemärkelseaftnar förmodar sig finna uti smält bly, brinnande blånor, ägghvitor och andra vederhäftiga och ofta anlidade spådomsmaterialer.

Och till sist, mina nådiga damer. I, som följn med intresse dagens brännande frågor, I, som svärmen så högt för emancipation och som fördömen ännu högre »det hem-ska slafveri», under hvars tunga ok vi stackars qvinnor suckat sedan sekel tillbaka, tycken I,

att I ären berättigade till denna emancipationssträfvan, då I ej ens kunnen emancipera eder sjelfva från den makt, som vidskepelsen och skrocket ännu i dessa dagar hafva öfver edert förnuft?

Tre ting.

Tre ting bör du älska: mod, mildhet och känsla.

Tre ting beundra: snille, värdighet och behag.

Tre ting hata: hjertlöshet, anspråksfullhet och otacksamhet.

Tre ting fröjdas åt: skönhet, öppenhet och frihet.

Tre ting önska dig: helsa, vänskap och ett förnöjsamt hjerta.

Tre ting skatta: hjertlighet, godt lynne och munterhet.

Tre ting sky: lättja, sqvalleraktighet och lastbart tal.

Tre ting eftersträfva: goda böcker, goda vänner och gladt sinne.

Tre ting strida för: ära, fosterland, ditt hjertas tro.

Tre ting lära: sanning, flit, förnöjsamhet.

Tre ting beherrska: ditt lynne, din tunga och ditt uppförande.

Tre ting i ära hålla: dygd, godhet och vishet.

Arbetsdagar och hvilostunder.

Under denna rubrik förekom här om dagen i tidningen Upsala en insänd uppsats, undertecknad med det icke minst för Iduns läsarinna välkända namnet Mathilda Langlet. Uppsatsen som väl närmast afser förhållandena på platsen, torde dock med säkerhet ega tillämplighet mångstädes, så i hufvudstaden som i landsortsstäderna. Den framställda uppmaningen synes oss synnerligen behjertansvärd, och tillåta vi oss därför här nedan anföra fru Langlets ord till alla våra läsarinna välvilliga begrundan:

Det är en känd sak att passande hvilostunder icke blott uppehålla arbetskraften utan öka hägen att använda denna kraft. Också har man i nästan alla yrken och näringar medgifvit arbetaren sin måltidshvila, vanligen tre gånger om dagen och deraf, till middagen, minst en timme.

Emellertid gifves det dock, ett och annat yrke, der denna förmån saknas. Åtminstone finnes det några arbeterskor, som icke under arbetsdagen erhålla någon stunds ledighet eller hvila, egentligen därför, att hvarken de sjelfva eller någon annan tänkt på, att de behöfva någon arbetshvila. Det är sömmerskorna, de som »gå» bort och sy, som det heter. Vanligen börja de sitt arbete klockan åtta på morgonen och sluta det vid samma tid på aftonen. Under hela denna tid arbeta de vanligen ytterst flitigt och ifrigt, utan att unna sig någon hvila. Deltaga de i familjens måltider, lägga de bort nålen först vid ordet: »matbud», och återtaga den ögonblickligen, så fort de rest sig från bordet. Måhända tycker mängden, att detta stillasittande arbete, om man så får uttrycka sig, icke kan jemföras med männens tunga göromål och följaktligen icke fordrar några raster. Må så vara. Men detta trägna arbete med nålen eller vid symaskinen angriper bestämt och tröttar lika mycket, som det, hvartil häftigare rörelser erfordras, och är helt säkert för helsen ganska ofördelaktigt. Och då sömmerskans dagspenning vanligen ej är den drygaste, vågar man med tillförsigt till dem, som använda hennes arbetskraft, ställa den uppmaning att sömmerskan erhåller en timmes ledighet strax före (eller strax efter) middagen för att hemta frisk luft och en liten förströelse från det trägna arbetet.

Några hvilostunder under dessa arbetsdagar skola helt säkert icke missunnas de flitiga arbeterskorna, och att det ej för längesedan blifvit ett bruk att

medgifva sådana, beror troligtvis såsom nyss antyddes helt enkelt derpå, att man icke kommit att tänka på detta. Den, som skrifer dessa rader, från barn-domen van vid att ej få förlösa den dyrbara tiden med något så onyttigt, som att hemta frisk luft — det var den tidens åsigt — har ej heller, om sanningen skall fram, själf tänkt derpå. Det är några varmhjertade unga flickor, som jemfört sitt eget sorgfria, lyckliga lif med sina arbetande systrars, och som, af innerlig önskan att bereda dessa senare någon lättnad i deras sträfsamma tillvaro, blifvit upphof till den uppmaning, som ofvan gifvit framställd.

Och helt säkert skall ingen, som i hemmet låter förfärdiga behöfliga drägter, ångra, att hon medgifver den fristund, efter hvilken sömnerskan måhända innerligt längtar, men af blygsamhet eller grannlag-enhet — eller möjligen af blotta vanans makt — icke kommer sig för att begära. Ty det är ju klart, att, då man med stärkta krafter och förfriskad håg återtager sitt arbete, går det både lättare och fortare, så att följaktligen hvarken den arbetande eller den betalande förlorar på de små hvilostunder, som under trägna arbetsdagar sålunda skulle komma kanske de mest senvetsgranna af alla arbeterskor till del.

Teater och musik.

Kungl. operan återupptager på torsdagen i denna vecka Verdis storslagna opera »Aida» med fröken Ek i titelrollen och fröken Ellen Nordgren — be-kant från konsertsalen — som debutant i Amneris' parti. Denna repris torde varda af synnerligt in-tresse.

K. dramatiska teatern har slagit ett stort slag genom upptagande af Shakespeares lustspel »Så tuktas en argbigga». Det ypperliga utförandet utgör en sannskyldig triumf för denna vårt lands främsta tal-scen. Särskildt framstodo naturligtvis de båda huf-vudpersonerna *hr Hillberg* och *fru Hartman* som *Petruchio* och »argbiggan» *Katarina*. *Hr Hillberg*, som för ett par år sedan spelade *Petruchios* roll på dåvarande Nya teatern, gaf nu om möjligt en i de minsta detaljer ännu mera utmejslad bild af den ve-ronesiske ädlingen och tuktomästaren. Och att *fru Hartman* med afgjord framgång skilde sig från sin maktpåliggande uppgift — så vidt skild från hennes vanliga — derom torde ej vara mer än en åsigt. De öfriga medspelande fylde likaledes väl sina plat-ser. Stycket måste ses af alla, som älska god skåde-spelarekonst.

Svenska teatern gaf sistlidne torsdag för första gången »Seklernas nyårsnatt», sagospel i 1 akt af *Gustaf af Geijerstam*, samt »Byråkraten», komedi i 4 akter af *G. von Moser*, öfvers. från tyskan. På s. k. nyårspjeser har man ju i allmänhet ej några större fordringar, hvad deras inre värde beträffar, och troligen har förf. af »Seklernas nyårsnatt» här ej heller framträdt med några anspråk. Säkert är dock, att pjesen är väl hopkommen och gör god verkan, om det ock ej är svårt att uppleta svaga punkter i den samma. Men bredvid dem har den ock ett uppvisa lyckligt funna pointer. Bland de i pjesen inlagda tablåerna gör sig isynnerhet den, som fram-ställer en revolutionsepisod, förträffligt gällande. Det nuvarande och förra seklets gudinnor framställas väl af fröknarna *B. Lundqvist* och *G. Lundqvist*. Den senare, en ståtlig företeelse, uppträdde i denna pjes i sin första roll. — Efterpjesen »Byråkraten» är tem-ligen långdragen, men har många roliga situationer och erhåller ett värdadt utförande. Särskildt vilja vi framhålla *fru A. Lundberg* som *Ellen* samt *hr Ranft*, *Varberg* och *Olsson* som resp. *grefve Meng*, *kamrer Lemke* och *Eberhard Meng*. Bifallet är hvarje afton lifligt. *Den 9 jan.*

Fröken Fine.

Ett referat ur verkligheten af *Georg Nordensvan*.

(Forts.)

För vinterdag fram emot julen var det stryk-ning hemma i salen. Då kom Otto, morbrors äldre bror, in. »Jag har ett bref till dig», hviskar han, då syster Anna är borta och byter om jern vid strykugnen.

»Bref? Till mig!» Det var något, som aldrig händt förr. Hvem kunde skriva bref till henne?

»Det är från Axel. Han ber helsa och frågar, om du vill ta' emot det.»

»Ja, visst vill jag det.» Hvarpå hon stack brefvet i barmen, utan att någon märkte det.

Morbror pratade och narrade flickorna att skratta. Men nästa gång syster var borta vid strykugnen, passade han på och hviskade:

»Om du vill lemna svar, så kom upp till mig.»

Stackars lilla Fine var mycket orolig. Var det inte orätt, det hon gjorde? Hon hade ditintills aldrig haft någon hemlighet för sina föräldrar.

När hon gick upp på vinden med stärk-kjolarna, passade hon på, bröt brefvet och läste.

Det var ett friarbrief. Morbror Axel frå-gade, om hon ville dela hans lif. Ville hon det, skulle han bli borta i två år, men när den tiden var förbi, då skulle han ha bröd att bjuda henne. Till dess borde ingen få veta något om saken.

Hon var sexton år, han var trettio. Han var löjtnant men väntade avancemang inom året. Han var munter, sällskaplig och god, med lifliga bruna ögon. Hon svarade natur-ligtvis ja, hon hade ju alltid varit fästad vid sin morbror, och hon ville vänta på honom, inte blott de två åren utan till lifvets slut.

Så hände det en dag, att hon blef inkallad till sin fader. En af de resande artisterna, en ung tysk, hade friat till henne, och pappa ville ej lemna henne i okunnighet derom, fast han redan svarat nej på hennes vägnar. De kände ju den unge mannen så litet, han såg bra ut och var virtuos på fiol — det var allt, hvad de visste om honom. Och Fine var bara barnet, hade ingen erfarenhet och intet förstånd, därför hade hennes för-äldrar svarat i hennes ställe, då friaren visat den takten att vända sig till dem i stället för att kolla bort barnet.

Fine var glad, att det blef som det blef — men på samma gång var hon ned-stämd. Hon såg, att man betraktade henne som ett oansvarigt barn, hvars vilja och hvars känslor man ej behöfde taga i be-traktande. Men snart slog hon bort alla ledsamma tankar, och lifvet i hemmet gick sin gång. Och de två åren voro förbi.

Julbaket var i full fart i den stora varma bagarstugan. Snön slog mot rutorna och blåsten hven utanför. Då hördes bjellrors klang.

Hvem det kunde vara? Syster fram till dörren, gläntade och tittade.

I det samma togs hon fast af ett par pels-klädda armar och svängdes rundt, föll häpen och förskräckt ned på en stol, hvarpå mor-bror Axel i sin stora pels sprang fram till Fine och svängde om med henne. Men henne behöll han i sina armar. Syster skrattade, mamma hade kommit ut och skrattade, han hade stormat in som ett yrväder, men han var alltid så frisk och rolig och välkommen. »Få vi inte vara med?» ropade småflickorna omkring honom och ville dansa, de också, med björnen i pels.

»Min första helsning gäller fästmon — min lilla fästmö!» ropade han, strålände af glädje. Fine visste inte, hur det gått till, men hon låg fortfarande i hans famn.

»Alltid är Axel full af spektakel, håll sig allvarsam nu munschör, — och se så ned-snögad flickan är.» Det var pappa, som äf-ven ditlockats af jublet.

»Jag är fullkomligt allvarsam», sade Axel och kastade af sig pels och pelsmössa. »Och

nu helsa vi, Fine och jag, på far och mor och systrar och utbedja oss er välsignelse.»

Men pappa var ond och sade:

»Sluta upp med detta opassande gyckel!»

När de öfvertygades om, att det var allvar, blef det med ens förstämning, tystnad efter munterheten nyss. »Detta är en sak, som ej afgöres så här i brådkastet. Följ med mig du!»

När Pappa och Axel blifvit ensamma, stoppade gubben en pipa, gick fram och tillbaka på golvet, rökte, började sedan att tala:

»Har du tänkt dig före, min gosse? Vet din mor något om ditt tilltag? Inte? Hvad tror du, hon skall säga? Hon har, som du vet, aldrig haft någon dragning till mig och de mina — och är, som du också vet, inte att leka med och att skriva ordrer för. — Och har du tänkt på din position? En fat-tig indelt officer! Fine har artistbegåfning, och du känner till mina planer för henne. Det är för henne, ser du, jag arbetar, för egen del väntar och hoppas jag numera in-genting och hennes syskon äro duktiga, här-diga flickor, som komma att finna plats för sig i verlden. Det var mitt mål att i Fine se en aktad och ansedd artist. Jag känner henne, du, hon skall aldrig tillfredsställas, om hon icke får utveckla sina krafter. Hon är ännu barn och vet inte, hvilka skatter hon har i sin strupe, — ännu kvittrar hon som lärkan utan annat mål än att kvittra: att roa sig och oss. Men hon skall växa ut, det kommer en tid, då hon skall fordra att få bli, det en gifmild natur ämnat henne till. Vill du då, att hon skall känna sig bunden, en liten fru på ett kaptensboställe på landet — utan resurser, utsläpad, för-krympt? Tänk dig för, det säger jag än en gång! Du har gjort ditt för att väcka hene-s anlag, visa nu att du verkligen vill hene-s sanna lycka.»

Men de båda unga sågo saken med andra ögon. Allt för att ega hvarandra, intet i lif-vet kunde ersätta det fattiga kaptensboställe på landet, som nu utgjorde deras mål.

Så kom verkligen förlofningen till stånd, och det beslöts, att Fine skulle resa upp till Stockholm för att sjunga, — hennes fader önskade det nu lifligare än någonsin, och hon själf också, ty Axel hade tjenstgöring der.

I Stockholm kunde hon inte bo hos någon annan än Axels mor, det hade varit opas-sande annat. Axels moder, sträf, högdragen, otillgänglig, hade skarpt och kort nekat sitt bifall till förlofningen. Men Axel hade tvun-git henne, och hon hade gifvit vika, men att det ej skett godvilligt, det visade hon i sitt dagliga uppförande mot Fine lika ofta som hon visade, att hon var ensam herre i sitt hus. Hon hindrade Fine att råka Axel, skickade alltid in någon att hålla dem säll-skap, då de någon gång blifvit ensamma i ett rum, — helst var det då sin nittioåriga moder, hon valde till sällskap åt dem, och gumman gnälde och berättade om den disci-plin, som funnits inom hemmen i hennes ung-dom. Då skulle barnen aldrig vågat, hvad de nu gjorde sig skyldiga till, då fans det något, som hette barnslig lydnad.

Fine vågade aldrig visa sig på minsta sätt missnöjd, men vintern blef outhärdlig ej min-dre för Axel än för henne, och fram på vår-sidan frågade han henne därför en dag, om hon ville som han: gifta sig, nu genast, lefva med honom i små vilkor, men oberoende af alla andra.

Han lade in ansökan till kungs. Den om

ständigheten att det var i lag förbjudet för så nära släktingar att gifta sig med hvarandra hade aldrig bekymrat dem. — Axel var ju endast hennes styfmoderbror och undantag från denna lag hade visst aldrig varit sällsynta.

Men till deras oerhörda förvåning blef deras ansökan afslagen.

På ett par assembléer under vintern hade Fine sjungit och väckt uppseende, en inflytelserik musikkvän, som en gång presenterat henne för kronprinsessan Josephine, åtog sig nu hennes sak, kronprinsessan framförde frågan inför Karl Johan, men hans majestät, som var omusikalisk, var på dåligt lynne och svarade kort, att han ej kunde bryta lagens helgd. Sjelf tog Fine mod till sig och gick upp till excellensen af W***, men fick af honom ett svar, som hon aldrig förlät honom. »Ärendet har varit före, jag kan inte ännu en gång upptaga hans majestäts dyrbara tid för en så obetydlig sak. För öfrigt — mister du en, stå dig tusende åter, min söta.» (Han tog henne under hakan, men hon bara såg på honom, vände sig om och gick med en känsla af att nu var allt, allt förloradt.

Hennes föräldrar delade denna tanke. Fadern, som var en framstående tillfällighetspoet, präntade sirligt några verser till kronprinsessan och lät framlemnna dem till henne som en gård af tacksamhet för hvad hon velat göra för hans dotter. Modern skref till Fine och förmanade henne till tålmod under pröfningarna, hvilka alltid leda till vårt bästa.

Båda föräldrarna bådo henne komma hem till dem.

Men Axels mor dolde ej, hur nöjd hon var. Nu hade Axel att välja. Det stod honom fritt att låta viga sig utomlands, det hade flera än han gjort, men då måste han taga afsked ur tjensten och bryta sig en ny bana i främmande land. Men det vågade han ej, hvad skulle han lefva på, om han lemnade sin tjänst? Fine kunde ej afhålla sig att tänka, att den tyske folinisten, som friat till henne, ej skulle begärt bättre än att med henne som sin hustru fri och obunden få resa från land till land. Men Axel var hvarken fri eller obunden, och af honom kunde hon ej fordra, att han skulle offra sin framtid och sitt fosterland för hennes skull. Skiljas från henne ville han ej, fast hon satte det i fråga. Det blef henne olidligt att lefva i hans moders hus, och pinsamt var det att numera visa sig i societeten och i de musikaliska kretsarna, der hon nått ett slags ryktbarhet såsom den alltid verklofvade men aldrig gifta mamsellen från vestkusten. —

Hennes föräldrar bodde kvar i Göteborg, och nu hade hon varit hos dem ett år, då Axel också reste dit i ett tjensteärende och följde af sin moder. De bytte häst vid en af de sista gästgifvargårdarna. Då kom gästgifvarmor fram och berättade, att en häftig sjukdom grasserade i staden. Det måtte vara farligt, eftersom folk reste bort derifrån i massor.

»Mor», säger då Axel till sin moder, när de åkte landsvägen fram. »Du har inte va-

rit någon god mor mot Fine. Men du skall lofva mig en sak, — att när jag dör, så skall jag få hvila bredvid henne i jorden.»

Modren såg på honom med sin kalla, hvassa blick. Hon var ond och häpen öfver hans oerhörda dristighet att tilltala henne på detta sätt. Men vid hans sista ord vekte hon.

»Hvad är det för fantasier?» frågade hon med dold rörelse och tillade, att när Axel dör, då har hon legat länge i sin graf och kan inte uppfylla hans önskan.

»Jaja, men om mor lefver.»

Sedan talade han inte mera om den saken.

Och de åkte in i Göteborg, der koleran brutit ut. Nyheten derom hade ej hunnit till Stockholm, då de reste derifrån.

Fine hade fallit af och var inte rask. Han gick ytterst nervös och orolig omkring i hemmet, utträttade sina sysslor men så besynnerligt frånvarande och stillsamt, utan att tala med någon. Hvar och en familj lefde nu isolerad, de förskräckligaste rykten om farsoten hade börjat sprida sig, och man läste in sig, rädd för smittan och rädd för hvarandra.

Men Fine sitter vid fönstret och ser ut. Hvar är han? Hvarför kommer han inte? Men söker förströ henne, men hvarken vill hon spela eller sjunga, utan hon går som i sömnen, genomskinligt blek, med de stora stirrande ögonen riktade ut — ut, om hon ej skall få se honom på gatan.

(Forts.)

Våra barn.

När bör barnet lära sig läsa och skriva? Återigen har jag blifvit anmodad att undervisa ett barn ej fyllda 6 år.

Hvad är att göra? Stöta mig med föräldrarna kan jag ej, ty undervisningen är min utkomstkälla; men då jag vet att barnet i en framtid kommer att lida derutaf, tager äfven jag mig friheten att gifva ett litet råd om barnens uppfostran.

I den största välmening tvingas barnet, knappast fyllda 5 år, att lära sig läsa och skriva. Ja, t. o. m. 4 års småtingar kunna mekaniskt efterapa be — a — ba, ge — a — ga. Göres en liten anmärkning, ursäktade föräldrarna sig med, att barnet har endast hört det, eller det har lärt sig sjelf. Följden af allt detta kommen I snart att sjelfva inse.

Älsken I edert barn, så låten I det aldrig börja att läsa och skriva, förr än det har fyllt 7 år.

Jag hör redan: nonsens, huru kan det vara möjligt! Möjligt vore det, om I önsken det väl.

Af den mängd barn, som undervisas tidigt, finnes inte ett, som läser med nöje och som ej finner, att boken är en plåga, då deremot barn vid 7 års ålder finna i läsning lika stort nöje, som i hvilken som helst annan sysselsättning, för att man ej har tvingat dem i förtid. Tänk bara efter. Hvarför tvinga ej föräldrarna sina 5 år gamla barn att sticka strmpor, väfva mattor, utan endast läsa. Hvarför misshandlas det viktigaste i hela uppfostran? Kanske mängden svarar: »Jag vet ej, med hvad jag skall sysselsätta barnet, som uttröttar mig med frågor och stöj, derför skickar jag det till skolan för att blifva af med det. Eller antages en lärare, som får taga hand om det.»

Tycken I, att det är rätt?

Jag har undervisat barn i olika åldrar. Endast de barn lärde sig fort att skriva och läsa flytande, som voro fyllda 7 år. Deremot de barn, som började vid 5 års ålder, hade svårt att lära sig, ja, t. o. m. ett par år gingo

om. Jag märker på deras ansigten ett missnöje och att läsektionen är för dem en plåga. Jag måste tillstå, att de hafva aldrig nekat mig att läsa, men också aldrig gjort det med nöje, då ett 7 års barn deremot finner i läsningen en riktig njutning. Här kommer ej låtja i fråga, ty erbjuder jag barnet flätning, stickläggning, teckning m. m., är det ögonblickligen flitigt och intresserar sig derför.

Hvems är felet, att barnet är trött vid läsning och ej vid andra arbeten?

Derför bören I inse, att om barnet ej börjar läsa, förr än det fyller 7 år, kunna föräldrarna tryggt lita på, att inom 6 månader läser det flytande.

Kanske någon frågar, hvarför precis 7 år? Jag önskar bevis derpå. Och deri hafven I fullkomligt rätt. Uppfostrare, iaktagen barnets utveckling, då insen I, att ju yngre barnet är, desto mindre urskiljer det föremålen. T. ex. — när det ser en kapp, ber det att få rida på den; hvarför? Jo, det ser i kappen en häst, emedan hästen är långsträckt och kappan likaså; eller får barnet tag i en bit sönderklippt papper, ögonblickligen jämföras det med en människa, djur, byggnad, det beror på hvilket af föremålen, som roar barnet mest. Ju äldre barnet blir, ju uppmärksamare blir det på sin omgivning, och vid 5 års ålder kan det först börja jämföra eller åtskija de större föremålen; är detta ej hufvudsaken innan det börjar med *abc*? Huru fordrar man då af 4—5 års barn att urskilja *c — e, l — t, m — n, ä — ä o. s. v.*, då förmågan att urskilja det ena från det andra når sin egentliga utveckling först vid 7 års ålder.

Öfvertygen Eder sjelfva, mina ärade läsarinor, att ett 5—6 års barn (undantag finnes ju i allt) ej kan fullkomligt jämföra eller åtskija de mindre föremålen, således bören I inse, att det att tvinga det att läsa i förtid är öfver dess krafter; derför finna de i läsningen en plåga.

Hvad gör ett år förr eller senare, man hinner nog blifva gammal i förtid.

Ingå.

Klädedrägten.

Vill man tala förstånd med qvinnorna angående klädedrägten, då talar man ofta om »rep i hängd mans hus», och jag har alltid funnit det mera otacksamt än något annat ämne, ty ingen vill bryta isen och visa sig i en så enkel och naturlig klädnad, som önskligt vore, fastän många äro nog upplysta för att inse det dåraktiga och skadliga i modeslafveriet. Om nu t. ex. jag säger rent ut, att turnyren är afskyvärdt ful, narraktigt och ett föremål för alla mäns sannskyldiga åtlöje; så kommer i morgon en modist och påstår, att »den ska vara, och ju större dess elegantare». Och då står jag här med all min vishet — slagen, besegrad! Alltså — det enda hopp, som återstår i denna sak, är: att qvinnornas sjelfständighet och förnuft dock slutligen bli mogna, och att de då besluta sig för att visa sig i ett omhölje, som angifver deras inre värde och ej såsom hittills, tvärt om.

Moster Karin.

Matlagning.

Fyld gädda är mycket omtyckt af herrar och tillagas sålunda: fjella gäddan, få sedan af skinnnet och akta, att det dervid ej går sönder; tvätta derpå gäddan väl ren, afskrapa derpå fiskköttet från skinn och ben och hacka det fint. Blöt skorpor i mjölk, 3 skorpor och 3 ägg till 2 skålp. gädda, litet muskotblomma tillsättes, socker, hvitpeppar och för lökvänner fin hackad rödlök. Blanda allt detta väl, stoppa det i skinnnet (ej för hårdt, ty då spricker det). Hvad som blir öfver kan knytas in i en gardinlapp. Kokas som fisk; benet och levern få koka med. Till såsen spådes en del af spadet med 2 à 3 äggulor och litet gräde; den får ej koka sedan gulorna äro ivispade. Litet franskt vin, om så önskas, eller sherry tillsättes.

Kalmarprenumerant.

För att få delikata köttbullar böra husmödrarna ej försumma att minst

½ timma arbeta köttet till köttbullarne med mjölk; ej heller bör man glömma af en sked potatismjöl. Pudding och köttbullar bli derigenom utmärkta. Ätven brukar jag låta bullarne koka eu stund i buljong eller, i brist derpå, i vatten med litet salt; när de kallnat, bryner jag dem och sätter buljongen till såsen. Kalmarprenumerant.

Hushållet.

Att bevara potatis. Man lägger den ungefär fyra fot hög i källaren och betäcker den med 1 fot högt halmlager. Halmen blir ofvartill helt och hållet våt, medan den nedtill äfvensom potatisen är torr. När frost inträffar, tillslutes källaren väl, och först i början af april insläpper man frisk luft i densamma och aftäcker halmen. Denna är då våt och oren, men potatisen torr. Lotten.

Att återgifva frusen medvurst sin goda beskaffenhet. Man sätter ett kärle med brunsvatten i en lindrigt uppvärmd kammare, lägger medvursten deri och låter den ligga, tills isskorpan, som satt sig omkring skinnnet, åter upptinat. Men emedan, med frosten, äfven saltet blifvit ursuget, sticker man med en gaffel hål på flera ställen i skinnnet och låter korfven ligga i saltvatten flera dagar.

Kanelbröd. ½ R smör arbetas väl. Sedan tillsättes 1 ägg, ½ R socker, 4 lod sötmandel, 2 lod kanel, 1 lod kardemumma, 1 R mjöl. En knifsudd pottaska iröres före mjölet. Degen utkafas. Sofja.

Husdjuren.

Emot blek- och vattensot hos får. Man blandar salt, aska och kli tillsammans och gifver fåren detta om aftonen före fodret. Man kan äfven inblanda tusengyllen eller malört, dock är detta icke alldeles nödvändigt. Äfvenledes är nyttigt att här och der inblanda en god näfve pulveriserade enbär i hackelsefodret, hvarigenom utdunstningen befordras; men krita och kalk få härvid ej användas. Med detta foder fortfares

i 3—4 veckor, då fåren vanligtvis befinna sig på bättringsvägen och kunna fördraga kornhalm; med samma kan gröpefodringen och bruket af krita upphöra. — Lutdrick och torr fodring fortfares med, tills ögonådrorna och huden förlorat sin blekhet, hvilket är tecken till åter inträdande hälsa. Godt gräs, god ärt- eller vickerhalm, men isynnerhet kornhalm och torr löf, äro ett ypperligt foder för af blek- eller vattensot lidande får, men råg är deri högst skadlig, medan de deremot utan men kunna födas med råghalm. Isynnerhet måste man undvika fuktiga betesfält, emedan eljes alla botemedel förgäfves användas.

Victoria.

Fönsterträdgården.

Sticklingar. Det är nu på tiden att tänka på att skaffa sig sticklingar af de blommor, som man under loppet af sommaren vill hafva att blomma i fönstret eller i trädgården, om man har en sådan. De allmännaste och bästa rumväxter, som man lättast kan uppdraga på detta sätt i januari och februari månader, äro fuchsior, pelargonier, heliotroper och verbenor. Sticklingarne tagas från öfvervintrade äldre exemplar, som man vanligen för en ringa summa kan erhålla hos trädgårdsmästaren. Sidokott äro de bästa, och man bör laga att de blifva skurna till 2 à 3 tum längd med ett rakt snitt tät under ett blad eller en knopp (ögat). Om det nedersta stycket, som skäres af sticklingen, är så långt, att det på det samma finnes ett par »ögon», kan detta stycke också brukas som stickling; dock måste snittet upptill göras snedt.

Pelargoniumsticklingar kunna således godt delas i flera stycken, när hvar och en af dem har två »ögon»; men denna sort bör alltid ligga en dag, innan de sättas i jorden, för att snittsåret skall kunna torka in litet och på så sätt skyddas mot förruttelse. Hvarje slags plantor må helst hafva sin kruka, men det behöfves icke. Det kan stå flere exemplar i hvarje kruka, men de få icke beröra hvar andra; ej heller få de sättas djupare än hvad som är högst nödvändigt för att icke falla om kull. Det är en erfarenhet, att sticklingar, som stå närmast kanten, lyckas bäst.

På botten af en 6—7 tum hög kruka lägges först ett tumtjockt lager af små sten eller skärfvor för att leda bort öfverflödig fuktighet. Derefter ett jordlager af ungefär 3 tum tjocklek, bestående af fint siktad och lös mulldjord, blandad med lika så mycket hafssand, som först bör sköljas ur i varmt vatten för att få bort alla saltpartiklar. Jorden tryckes väl fast om sticklingarne, då man sätter ned dem. Slutligen vattnas de rikligt med icke allt för kallt vatten. För att ytterligare bevara en jenn temperatur och fuktig luft lägges ett stycke fönsterglas öfver krukans, och den ställes bort i ett fönster, der sticklingarne få ljus men icke sol. När man efter ungefär 3 veckors förlopp, sedan sticklingarne börjat växa och slagit rot, ombesörjer man att gifva dem frisk luft genom att låta på glasplåten om dagen. Efter hand växa de upp, så att plåten får helt och hållet borttagas, och derefter behöfva de ej heller något skydd. Sticklingar, som sättas vid denna tid skola i början eller i midten af april omplanteras hvar i sin kruka. Under rotutvecklingen skall man endast sörja för, att jorden ej blir torr, samt att alla vissnade och rödaktiga blad aflägsnas. Rosor och toffelblommor förökas också rätt bra genom sticklingar, och dessa behöfva icke afskäras under en knopp.

Murgroña och nerium förökas lättast, om sticklingarne sättas i vatten, tills de slagit rötter. I februari bör man äfven omplan-

tera gummiträdet och aralian, om det så behöfves. Jorden bör blandas med litet torfnull och skakas väl ned mellan rötterna. Dock får omplantering icke ske, om plantorna allredan hafva begynt att skjuta skott.

»La fleuriste».

Läkareråd.

Une malade. 1). I vetenskaplig mening finnas inga »slemmsjukdomar», således ej heller några specialister. En abnormt förökad slemafsöndring kan förekomma vid en mängd olika sjukdomar, hvadan naturligtvis äfven botemedlen variera allt efter det organ, som är sjukt, och det sätt, hvarpå det är sjukt. — Någon allmän »förslemning» känner icke läkarevetenskapen till. 2). Hvem har lärt er ett så heroiskt medel? På sin höjd kan detta användas några gånger, men då af läkare. Vänd er till specialist. 3). Enligt allmänhetens tanke i alla sjukdomar, men i själva verket i ingen. — Hvad vi tänka om »Botemedel mot förslemning», kan ni se af svaret på frågan 1). — Ja, om ni snör er för hårdt. — Till specialist i hudsjukdomar.

Homo. Dagliga tvättningar med vatten samt mellanläggande af litet borsyrebomull. 2). Tvättningar med kallt vatten morgon och afton; i värsta fall 30° sittbad en gång dagligen under några veckor.

—K—. Fortsätt oafbrutet med det lefnads-sätt, ni börjat. At om qvällarne blott obetydligt och ej för sent. Laga, att ni harjemn afföring för hvarje dag, drick på morgonen 1 à 2 glas marienbadervatten. Vänta ännu en tid med att taga bromnatrinn. Tag, om det behöfver användas, 1 gram hvarje qväll. Är ni försigtig med dieten, så skadas ej magen, om ni ej fortsätter för länge med medlet i fråga. — Men detaljerade föreskrifter för edra obehag kunna vi, af lätt insedda skäl, ej här lemna.

20-årig moder. Ni gör klokast i att ännu ett par månader ge henne så godt som uteslutande mjölk, men försatt med ungefär hälften vatten. Efter nio månader kan ni ge mjölken outspädd, men börja ej före tionde månaden med annan föda. — Sjelf bör ni förtära rikligt med oskummad, god mjölk samt dess utom ägg och kött.

Thea B. Ingnid hvarje qväll en salva af 1 del färdt svafvel på 10 delar lanolin. Är ni i öfrigt icke frisk, så är om ert förslag att i sommar besöka en badort intet annat än godt att säga.

Nr. Tre delar vatten och fyra delar mjölk. Öka mjölken blott obetydligt, tills gossen blir ett half år. Först efter nionde månaden bör mjölken ges outspädd. Både mjölken och vatten skola uppkokas, innan de blandas.

Vilhelmina. Försök en salva af 1 del hvit precipitat på 10 delar vaselin, ingniden qväll och morgon.

Kb. Nr. Vi våga ej utan undersökning yttra oss om ett så inveckladt fall. Är det er verkliga icke möjligt att rådfråga lämplig läkare i Stockholm?

Nemo. Som »gasbildning i magsäcken» icke är någon sjukdom, utan blott ett symptom, så beror det naturligtvis på arten af de sjukliga förändringarna, hur det onda bör behandlas.

D:r — d.

Svar.

Nr 145.

I kära damer, edra pretentioner ä' ofta allt för hårda för en man. Nog mycket lärs er i vår tids pensioner, men rysligt mycket återstår, minsann!

Bland alla högre bildade nationer man toleransen alltid lofvård fann; och med en lämplig serie lektioner i denna dygd ni skulle nog gå an.

Hur ofta af en nyck blott I beröfven en stackars man hans enda fröjd i lifvet, den enda njutning, som han kärast höll!

En smula öfverseende I öfven mot mannens svaghet! Minns, att I bedrifvit den första gång — att han i synden föll.
En olycklig ungarl.

Breflåda.

Leo—Leo. Edert poem vittnar om goda anlag, i all synnerhet när man tager hänsyn till er ålder. Åtskillig öfning och mognad tarvas dock ännu.

C. L. Fläckabo. Priset för Idun sänd till Amerika hvarannan vecka blir 5 kr. 30 öre för helt år.

Säg. Ni har nog i det hela rätt i er åsigt, att en del af frågorna emellanåt förefaller skäligen obetydlig och naiv, men Red. anser sig ej böra undertrycka dem, så länge de äro något så när rimliga, för att ej begå någon mannamän på denna fria afdelning.

Maria. Insänd er adress så skola vi honorera artikeln. Välkommen åter med mera!

N. H. Edra dikter utmärka sig genom ett vackert språk och ledig versbehandling; Ni eger utan tvifvel goda förutsättningar för poetisk diktning. Vi skola i något kommande nummer begagna oss af det sända. Red.

S U C H A R D.

17 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolat.

Fabriksmärke.

S U C H A R D.

Innehållsförteckning:

Sonja Kovalevski; en qvinnlig vetenskapsiddare (med porträtt). — Jag vill ej i toner binda... Dikt af Bürger Mörner. — I kras. Skymningsstämning belönad med 3:de pris i Iduns 4:de pristävling af Julia Klingström. — En modern qvinnosjukdom. Af Marta. — Tillkännagivande. — Om vidskeplse och skrock etc. Af Dolly Roon. — Tre ting. — Arbetsdagar och hvilostunder. — Teater och musik. — Fröken Fine. Ett referat ur verkligheten. Af Georg Nordensvan.

Våra barn. — Klädedräkten. — Matlagning. — Hushållet. — Husdjuren. — Fönsterträdgården. — Läkareråd. — Svar. — Breflåda.

Annonsor.

Annonspris: 25 öre per petirad (=10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

PLATSSÖKANDE.

En ung bättre flicka söker plats i en god familj för att taga hand om barnen — samt om så önskas hjälpa dem med lexor. Är för öfrigt villig att gå frun tillhanda med sömnad o. d. Svar till »Lilli», Örebro poste restante. [19]

En ung flicka af god familj (prest-dotter) önskar nu genast eller till våren plats såsom sällskap eller ock att gå frun till handa. Den sökande är van vid alla inom hus förefallande göromål. Svar torde godhetsfullt sändas till »S. C. S.», Sandsjö station. [5]

Skicklig musiklärarinna önskar plats i fam. att underv. i musik och biträda i hvad inom hemmet förefaller. Upplysningar lemnas 22 Djurgårdsslätten af H. Zerl. [20]

Plats

i en bättre famtlj önskas för en 18-årig flicka att lära husliga göromål. Sträng uppsigt erfordras. Svar med prisuppgift sändes till »Veritas», Iduns annonsbyrå, Stockholm. [16]

Lärarinna, lektris eller sällskap.

En lärarinna — 22 år — önskar med första plats att undervisa i vanliga skolämnen (icke främmande språk) samt musik. Den sökande, hvilken eger vana både som lärarinna och lektris, har god helsa och gladlyne samt har utgått från ett mycket godt hem. Anspråken äro ej stora. De bästa rekommendationer kunna förefes. Närmare upplysningar kunna erhållas genom Iduns Redaktion, dit svar, märkta »H. H.», ock torde ställas. [679]

Erkänd utmärkt qualité. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver, Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [21]

Plats familj önskar en flicka med goda referenser. Genom korrespondens med fru Carolina Svensson, Södertelge, lemnas erforderliga upplysningar. [17]

Mot fritt vivre ett halft års tid önskar ett ordentligt fruntimmer, som genomgått dubbel italiensk bokföring, plats som praktiserande elev på domare-, bruks- eller grosshandelskontor. Svar till »Anna», Kristianstad, p. r. [18]

En musikalisk flicka önskar snarast plats i Stockholm eller landsorten som sällskap, lektris eller musiklärarinna. Svar torde godhetsfullt sändas till »A.», Borås, poste restante. [3]

Plats som lärarinna i familj eller att undervisa pr timme önskas af en ung flicka, kunnig i vanliga skolämnen, språk, musik, handelslörd samt alla slags finare handarbeten. Goda betyg och referenser kunna företes. Svar till »G. T.» å denna tidnings byrå. [8]

En musikalisk, bildad flicka önskar sig plats som guvernant. Undervisn. kan meddelas i språk, målning o. handarbeten. Goda betygsreferenser. Svar till Dr A. Sterner, Linköping. (G. 10273) [10]

En flicka, som med goda betyg genomgått fullständigt elementarläroverk samt Smedmans handelsskola, önskar plats som biträde å kontor, helst i landsorten. Benägna svar adresseras t. »Nitton år», Falun, p. r. Referenser finnas. (G. 77) [9]

En ung, anspråklös flicka önskar plats i en bättre familj, ej allt för långt fr. Göteborg, att gå frun till handa samt vara till sällskap åt den samma och i öfrigt deltaga i förefallande lättare göromål. I birst på en sådan plats önskas anställning vid handel. Ringa pretentioner. Ett snart svar afvaktas. Adress för vidare meddelande genom Literatör B. Strömberg, Göteborg. [11]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3. Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [505]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar $\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [297]

John Hultenbergs Tricotvaruhandel, Regeringsgatan 28, Stockholm.

Lifförsäkring till verkliga kostnaden.

Associationen för Ömsesidig Lifförsäkring

(Mutual Reserve Fund Life Association i New York)

erbjuder på bekväma betalningsvilkor **Lifförsäkring** till verkliga kostnaden (= ungefär hälften af kostnaderna i bolagen enligt gamla systemet) med fastställda maximipremier, grundade på erfarenheten inom lifförsäkringsrörelsen.

Inga aktieägare, som taga vinsten, eller andra intressenter, som dela öfverskottet.

Absolut säkerhet.

lakttagande af försigtighetsåtgärder för att omöjliggöra spekulation eller bedrägeri.

Bestämda årsafgifter till bestridande af förvaltningskostnaderna.

Försäkring till nettokostnad enligt åldersskala och till ungefär hälften af kostnaderna vid det gamla systemet.

Sträng sparsamhet i alla riktningar. Beqväma betalningsvilkor för försäkringstagare, med bestämt maximibelopp.

Vistelseort utomlands och utrikes resor försäkra inga extra kostnader.

Prospekter och vidare upplysningar på begäran.

Allm. Telefon: 84 37.

Hufvudkontor för Sverige, Norge och Danmark i Stockholm: Vasagatan 22 A.

Direktör: Johan Millén.

Ombud antagas.

[519]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61

3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

All slags Fotografering utföres omsorgsfullt enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Fågel.

Prima fjellfågel, till ovanligt billigt pris, finnes i E. Lundbergs Lax- och Fågelhandel, salustånd N:o 90, Östermalms saluhallar. [18]

Metertabellkort

i plånboksformat, omfattande de 4 afdelningarna af Metersystemet, med så väl förvandlings- som prisberäknings-tabeller, hvarå äfven kan anbringas tryck af firma, affär m. m., utgifna af undertecknad, säljas med påtryckt firma etc. eller detaljpriset (5 öre) till netto kr. 26 och utan kr. 17 för 1,000 kort. Dubbla kort kr. 30 och 22; vid större parti betydlig rabatt. Order emot remissa utföres genast. Prof gratis mot porto. Eug. Forsman, Stockholm. [4]

En ung flicka önskar blifva inackorderad i en treflig familj på landet för att lära matlagning och handarbeten. Svar till »Milli», Vexjö, p. r., inom två månader. [15]

KÛLLE

Svenska Konstväfnader och Broderier.

Yllestramaljer, alla färger, Garn och Silke.

Förklädestyger, ylle och bomull.

Äkta färger.

Originalmönster.

Bästa materialier.

Beställningar utföras å Möbeltyger, Mattor, Draperier m. m. i hvilken stil som önskas. Moderata priser. Stockholm, Drottninggatan 36.

Tillverkningsort: Lund (Thora Kulle).

Filial:

Göteborg (Svenska industrimagasinet.) [37]

Skriftlig undervisning i stenografi (Arends' system) erhålles af skicklig lärarinna mot insändande af 15 kronor jemte noggrann adressuppgift till Red. af Idun. [566]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888. N. P. Jensen. [522]

Landsortsboar.

Undertecknad åtager sig uträttandet af hvarjehanda uppdrag, såsom uppköp af matvaror och allt som hör till fruntimmers- och barntoiletten, tapisseriarbeten m. m. Profver å tyger anskaffas. Förfärdigandet af klädningar ombesörjes. Samvetsgrant bemötande. Val af goda varor. Der så önskas, sändas varorna mot postförskott eller efterkraf. Provision 3 %, dock intet uppdrag under 50 öre. Postadress: Engelbrektsgratan 31 A. Telegrafadress: Ströms, Stockholm. Maria Ström, född Klockhoff. [261]

Kurs i klädsömnad

gifves af undertecknad för ett begränsadt antal elever. OBS. Eleverna förfärdiga egna klädningar. Bernadina Nicodemi, Barnhusgatan 4, 1 tr. upp öfver g. [135]

Observera!

För att bereda dels sysselsättning, dels sällskap åt en vuxen dotter önskas några inackorderingar i ett godt hem, beläget i en ovanligt helsosam trakt i mellersta Sverige, 10 minuters väg från stad. Helst önskas få motaga några unga flickor eller barn i skolåldern. At dessa sistnämnda lemnas undervisning i alla vanliga skolämnen. Svar i bref till »Inackordering», Iduns expedition, Stockholm. [6]

TJULANDER & C:o,

VINHANDEL,

55 Drottninggatan 55,

rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska

Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålls: finare Champ.-Cognac från de förnämsta firmor, flere år här i lager, Bordeaux-viner af välkända firmor samt hvitt Portvin, särdeles omtyckt. [313]

Rekommenderas ett väl sorteradt lager Sidenhalsdukar, Blomsterkort, Sybehör, Spetsar, Näsdukar, Strumpor, Kammar och Borstar samt utmärkta Snörlif. Anne Marie Richter, Ordensbands- & Sidenaffär, 5 Storkyrkobrinken 5. [14]

Dans!

Fru J. Gullbergs

Plastik!

DANSINSTITUT

(Brunkebergstorg n:r 2)

börjar vårkursen omkring 15-20 januari. Lektionstider som förut. Utmärkt noggrann och allvarlig undervisning. Förstärkta lärarekrafter.

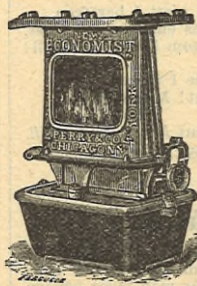
Fru Gullbergs Dansinstitut är centralt beläget: Brunkebergstorg n:r 2, 2 tr.

Anmälningar till deltagande i vårkursen böra göras i god tid före kursens början och mottagas dagligen i lärarinnans privata bostad: Vestmannagatan 33, 2 tr.

Konsten att föra sig!

Konsten att röra sig!

Biträdande lärarinna: Josefine Gullberg, Frkn Augusta Johannesén. [12] född Johannesén.

J. G. Hammars

Lampkök.

Stor värmeförmåga.

Brinna luktfritt.

Brilljant belysning.

Pris: enkla med veke 4-6 kr., extra solida 7-8 kr., med 2 vekar 12 kr.

Fullkomlig belätnhet

garanteras hvarje köpare. [292]

J. G. HAMMAR.

30 Malmstiådgatan

Ny remontantrös

för 1889,

benämnd Oscar II, König von Schweden, försändes i maj 1889 i original-vinterförädlingar för kr. 6 pr st. med emballage. Fullständig beskrifning på begäran franko. Beställningar mottagas från och med i dag. Helsingborg den 20 dec. 1888. [608] N. P. Jensen.

För riksdagsman med fru finnes en väl möblerad dublett. Underrättelse hos fru Dahl, Brunkebergsgatan 3 B, inpå gården, 2½ tr. upp. [7]

Vårt 1:a Hushålls-, Pariser- och Intubi-Kaffe,

hvars godhet garanteras, rekommenderas hos hvarje sparsam hushölder.

Stockholms Kaffe-Aktiebolag, N:r 4 Klara östra gata n:r 4. [228]

Sturegatan n:r 8. Telefon: 84 30. Laavey & Ca, Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm. Kungsgatan n:r 7. Telefon: 54 50. Försenska Terrassen. Telefon: 57 70. [341]